

Justis- og
beredskapsdepartementet

Tildelingsbrev 2023

Kriminalomsorgen

21. desember 2022

Innhold

1.	Innledning.....	2
2.	Utfordringer, muligheter og prioriteringer	3
3.	Mål, styringsparametere og oppdrag for 2023.....	4
3.1.	Mål 1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff	4
3.2.	Mål 2: Lavt omfang av isolasjon i fengsel	6
3.3.	Mål 3: Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet.....	7
3.4.	Mål 4: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen.....	8
3.5.	Øvrig rapportering, informasjon og oppdrag	9
	Internasjonalt arbeid	9
	Tilskudd til frivillige organisasjoner.....	10
	Klagesaker om soningsoverføring	10
	Regelverksutvikling	10
	Elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesakskjeden (ESAS).....	10
4.	Styring og kontroll i kriminalomsorgen.....	11
4.1.	Internkontroll.....	11
4.1.	Tillitsreform i offentlig sektor	11
4.2.	Sikkerhetsvurderinger i forbindelse med anskaffelser.....	11
4.3.	Saker fra Riksrevisjonen, Sivilombudet, Likestillingsombudet og øvrige tilsynsmyndigheter	12
5.	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen.....	12
5.1.	Antall læringer skal stå i forhold til størrelsen på virksomheten	12
5.2.	Redusere konsulentbruken	13
5.3.	Virksomhetene skal vurdere muligheter for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig	13
6.	Styringsdialog og rapportering i 2023.....	14
6.1.	Styringsdialog 2023.....	14
7.	Budsjettrammen og fullmakter for 2023.....	15
7.1.	Budsjettrammen.....	16
8.	Vedlegg	17

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2022–2023) fra Justis- og beredskapsdepartementet og Innst. 6 S. (2022–2023). Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak av 8. desember 2022 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2023, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 7 og Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.5.

Regjeringen arbeider for sterke og trygge lokalsamfunn med gode tjenester til innbyggerne. Tjenestene i justis- og beredskapssektoren skal ha en desentralisert struktur som gir arbeidsplasser og beredskap i hele landet. Oppgaver skal vurderes løst på lavest mulig nivå.

For 2023 gjelder disse overordnede målene for justis- og beredskapssektoren:

Det vises til Prop. 1 S (2022–2023) for Justis- og beredskapsdepartementet for nærmere omtale av de overordnede målene.

Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i målene som er satt i Prop. 1 S (2022–2023) og hovedutfordringene som er særlig relevante for kriminalomsorgen. Alle virksomhetene i justis- og beredskapssektoren skal bidra til å nå det overordnede målet om sterke og trygge lokalsamfunn over hele landet. Kriminalomsorgen skal i tillegg særlig bidra til å nå følgende sektormål:

- Rettsikkerhet
- Trygghet i samfunnet
- Godt og tilgjengelig lovverk
- Lav kriminalitet

De virksomhetsmål, styringsparametere, resultatkrav og oppdrag som fremkommer i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av kriminalomsorgen i 2023.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver kriminalomsorgen skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i

tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten videreføres innenfor de føringer som følger av hovedinstruks for kriminalomsorgen, samt øvrig gjeldende regelverk og instruks. Departementet forutsetter at oppdrag gitt gjennom tildelingsbrev og supplerende tildelingsbrev fra tidligere år, og som ikke er avsluttet, ferdigstilles selv om de ikke er omtalt i dette tildelingsbrevet.

Departementet gjør oppmerksom på at kriminalomsorgen har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og/eller avvik knyttet til virksomhetens oppgaver, og å fremme forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. utfordringer, muligheter og prioriteringer

Menneskerettighetene har de siste årene fått større gjennomslag også i nasjonal rett og ble bl.a. inntatt i Grunnloven i 2014.. Norsk kriminalomsorg må utvikle seg i tråd med dette. Både FNs torturkomité og Sivilombudet har synliggjort utfordringer blant annet om utstrakt bruk av isolasjon og manglende psykisk helsehjelp i norske fengsler. Det har også vært søksmål om isolasjon, tvangsmiddelbruk og rutinemessig kroppsvisitasjon. Det er en prioritert oppgave, både for departementet og kriminalomsorgen, å sikre at straffegjennomføringsloven, forskrifter, retningslinjer og praksis er i tråd med internasjonale forpliktelser og Grunnloven. Kriminalomsorgen skal bl.a. arbeide videre med å redusere omfanget av utelukkelse fra fellesskap og isolasjon i fengsel, og følge opp satsningen for å sikre økt bemanning i fengslene for å redusere isolasjon, jf. Prop. 1 S (2022–2023).

Flertallet av idømte straffereaksjoner gjennomføres i samfunnet. Videre har gruppen av innsatte i fengsel endret seg de siste årene. Flere innsatte er dømt for alvorlige lovbrudd, og en betydelig del har sammensatte utfordringer og behov. Det har vært en økning i antall personer med komplekse og sammensatte psykiske lidelser, psykisk utviklingshemming og rusproblemer som må gjennomføre straff. De siste årene har det også vært en økning i antall forvaringsinnsatte. Kriminalomsorgen må som følge av dette, utvikle sin virksomhet for å kunne ivareta arbeidet med innhold og progresjon for de domfelte, og samtidig sørge for god sikkerhet som ivaretar liv og helse, både for ansatte og innsatte.

Det har også vært en økning i andelen kvinnelige innsatte som er psykisk syke, utagerende og som ikke fungerer i felleskap og som har behov for tett oppfølging. Barn og unge domfelte er også i en utsatt situasjon når de skal gjennomføre straff. Det gjelder bl.a. innsatte som overføres fra ungdomsenhetene til ordinære fengsel ved fylte 18 år. Dette er områder som vil kreve oppmerksomhet for kriminalomsorgen i 2023.

Riksrevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av helse-, utdannings- og velferdstjenester til innsatte, jf. Dokument 3:4 (2022–2023). Riksrevisjonen viser blant annet til at kriminalomsorgen ikke tilrettelegger godt nok i tilbakeføringsarbeidet, blant annet er det mangelfull kartleggingspraksis og mangler ved innsattes tilgang til forvaltningssamarbeidspartners digitale løsninger. Kriminalomsorgen skal følge opp Riksrevisjonens anbefalinger i samarbeid med relevante samarbeidspartnere. Se også omtale under pkt. 4.3.

Norsk økonomi er inne i en høykonjunktur med mangel på arbeidskraft, prisstigning og renteøkning. Dette har også konsekvenser for den økonomiske situasjonen i kriminalomsorgen. KDI skal i 2023 gjennomføre nødvendig kostnadsreducerende tiltak for å oppnå budsjettbalanse. KDIs prognoser tilsier midlertidig overkapasitet av fengselsplasser. KDI skal tilpasse kapasitet og kompetanse på en slik måte at ressursene utnyttes best mulig. Dette innebærer blant annet å holde avdelinger/enheter midlertidig stengt der situasjonen tilsier det.

3. Mål, styringsparametere og oppdrag for 2023

Det er fastsatt følgende mål for kriminalomsorgen:

1. Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff
2. Lavt omfang av isolasjon i fengsel
3. Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet
4. Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen

Kriminalomsorgen skal prioritere tiltak som bidrar til bedre resultater innenfor de målene som er satt.

3.1. Mål 1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff

Det er et overordnet mål at domfelte ikke faller tilbake til ny kriminalitet, men kommer i jobb eller utdanning etter gjennomført straff. Forebygging av tilbakefall til kriminalitet er et felles ansvar på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Kriminalomsorgen har ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid med andre sektorer, jf. straffegjennomføringsloven § 4. Samarbeidet skal bidra til å dekke domfelte og innsattes behov og fremme deres tilpasning til samfunnet. I 2023 skal det særlig rettes oppmerksomhet mot oppfølging av innsatte med alvorlige psykiske lidelser.

Godt samordnet tilbakeføringsarbeid og forebygging av ny kriminalitet krever et tilrettelagt og individuelt tilpasset tilbud under straffegjennomføring, både i fengsel og i samfunnet. Hensiktsmessig progresjon i straffegjennomføringen til den enkelte domfelte er viktig for å redusere tilbakefall til ny kriminalitet. Kriminalomsorgen skal videre legge til rette for et godt samarbeid med barn og familie av domfelte, blant annet gjennom barneansvarlige ved fengsels- og friomsorgsenheter.

Helsedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Husbanken og Kriminalomsorgsdirektoratet bes om å videreføre samarbeidet på direktoratsnivå for å bidra til at innsatte i fengsel mottar tjenester i henhold til sektorlovverk, basert på kunnskap om målgruppenes behov og rettigheter. Direktoratsgruppen bør særlig se til de anbefalinger som gjelder tverrsektorielt samarbeid fra Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon, jf. omtale under punkt 4.33. KDI har koordineringsansvaret for dette.

VIRKSOMHETSMÅL 1:	Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff
--------------------------	--

KDI skal i tertialrapportene vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse. I årsrapporten skal KDI gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.

STYRINGSPARAMETER 1:	Prosent tilbakefall
Rapportering:	Årsrapport
<p>Tilbakefall er en indikasjon på om ansvarlige sektorer og forvaltningsnivåer jobber godt og riktig med rehabilitering og tilbakeføring, og om samfunnet får den ønskede effekten i form av at flere går fra straffegjennomføring til en kriminalitetsfri tilværelse i frihet. KDI bes beskrive og gi en overordnet vurdering av utviklingen i tilbakefallsprosenten. KDI bes ta utgangspunkt i en lengst mulig tidsserie. Tallene bør også skille mellom lovbruddstyper og type straffereaksjoner og former for straffegjennomføring. KDI bør gi en vurdering av tilbakefallstatistikken sett i sammenheng med tall fra SSB og sammenlignbare tall fra andre land.</p>	

STYRINGSPARAMETER 2:	Progresjon og kvalitet i straffegjennomføringen
Rapportering:	Årsrapport
<p>KDI bes beskrive kvaliteten på arbeidet med å forebygge tilbakefall til ny kriminalitet, herunder arbeidet med å sikre at domfelte har en forsvarlig og hensiktsmessig progresjon i straffegjennomføringen. Beskrivelsen skal ta utgangspunkt i flere sentrale måleparametere for å belyse utviklingen.</p>	

STYRINGSPARAMETER 3:	Andel fengselsdøgn med aktivitet
Rapportering:	Tertialvis ved avvik og årsrapport
Resultatkrav:	85 %
<p>Flere innsatte må få et aktivitetstilbud som i størst mulig grad bidrar til å fremme tilbakeføring til samfunnet etter gjennomført straff. Et godt tilbud om opplæring og/eller arbeidstrening kan gi økt overgang til arbeid og opplæring etter endt straffegjennomføring eller varetekt. Andelen arbeid, utdanning, program og andre tiltak skal synliggjøres. Utviklingen i aktivitet de siste ti år skal skisseres. KDI skal også gi en vurdering av kvaliteten på aktiviteten som skisseres.</p>	

OPPDRAG 1:	Samarbeid om utsatte barn og unge
Rapportering:	Årsrapport
<p>KDI skal ta initiativ til og bidra i tverrsektorielt samarbeid om utsatte barn og unge på direktoratsnivå. Direktoratene skal støtte opp om mål og ambisjoner for departementenes</p>	

kjernegruppe for utsatte barn og unge. Bufdir koordinerer arbeidet. KDI skal i tillegg delta i arbeidet med å videreutvikle DigiUng.

3.2. Mål 2: Lavt omfang av isolasjon i fengsel

Kriminalomsorgen skal motvirke isolasjon og negative konsekvenser av isolasjon ved å fremme aktivitet og fellesskap med andre. Innsatte som er isolert skal følges opp. Riktig rettsanvendelse er viktig for å sikre den enkelte innsatte sine rettigheter.

VIRKSOMHETSMÅL 2:	Lavt omfang av isolasjon i fengsel
KDI skal i tertialrapportene vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse. I årsrapporten skal KDI gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.	

STYRINGSPARAMETER 4:	Omfang av isolasjon
Rapportering:	Tertial- og årsrapport
Isolasjon kan medføre psykiske skader. Isolasjon som følge av bygnings- og bemanningsmessige forhold skal så langt mulig ikke finne sted i fengslene. KDI bes redegjøre for utviklingen med utgangspunkt i tilgjengelig nøkkeltall/statistikk de siste årene.	

STYRINGSPARAMETER 5:	Tilbud om isolasjonsreduserende tiltak
Rapportering:	Tertialvis ved avvik og årsrapport
KDI bes gi en kvalitativ vurdering av utviklingen med utgangspunkt i tilgjengelig nøkkeltall/statistikk de siste årene. Vurderingen må se hen til omfanget av isolasjonsreduserende tiltak og kvaliteten på tilbudet som er gitt.	

STYRINGSPARAMETER 6:	Tid utenfor cellen
Rapportering:	Tertialvis ved avvik og årsrapport
Resultatkrav:	Innsattes tid utenfor cellen skal øke i 2023
KDI bes gi en kvalitativ vurdering av tilstanden i fengslene når det gjelder utlåsningstid. Vurderingen skal ta utgangspunkt i tilgjengelig nøkkeltall/statistikk de siste årene.	

KDI bes i tillegg rapportere på følgende:

STATISTIKK	Rapporteringsfrekvens
-------------------	------------------------------

S1	Statistikk over bruk av sikkerhetscelle og sikkerhetsseng	Tertial- og årsrapport
S2	Statistikk over bruk av tvangsmidler	Årsrapport

3.3. Mål 3: Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet

En effektiv straffesakskjede forutsetter god samhandling mellom aktørene, effektive arbeidsverktøy og tilstrekkelig kapasitet i alle ledd. Dette for raskt å iverksette avsatte dommer, at varetektsfengslinger skjer innenfor fristene og soningskøene holdes på et stabilt lavt nivå. God utnyttelse av kapasitet, og et godt samarbeid med politi, påtalemyndighet og øvrige myndigheter, skal bidra til dette. Det vil også være avgjørende med god kapasitetsplanlegging, bl.a. gjennom utredninger og utarbeidelse av prognoser og langtidsplanlegging for fremtidig behov for straffegjennomføringskapasitet. KDI skal ha oversikt over kapasitet- og plassbehov i kriminalomsorgen og behovet for utdanning av personell fra KRUS. Dette skal være grunnlag i KDIs vurderinger av økonomiske og administrative kostnader av foreslåtte tiltak og i den langsiktige planleggingen i etaten.

Kriminalomsorgen skal overføre utenlandske domfelte til videre straffegjennomføring i opprinnelseslandet der dette er mulig. Domfelte som har begått alvorlig kriminalitet, skal ha høyeste prioritet ved innkalling til gjennomføring av straff.

VIRKSOMHETSMÅL 3:	Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet
Rapportering:	Tertial- og årsrapport
KDI skal i tertialrapportene gi en kort beskrivelse av kapasitetsbehovsett opp mot prognoser, vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse. I årsrapporten skal KDI gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.	

STYRINGSPARAMETER 7:	Kapasitetsutnyttelse og soningskø
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
Det er et mål at straffegjennomføringen skal påbegynnes senest 60 dager etter at rettskraftig dom er mottatt i kriminalomsorgen. KDI skal redegjøre for kapasitetsutnyttelsen i fengslene for høyt og lavere sikkerhetsnivå og for bruk av elektronisk kontroll. KDI skal redegjøre for utvikling av soningskø og skal i årsrapporten gi en kvalitativ vurdering av utviklingen som har vært og prognoser for fremtidig utvikling.	

OPPDRAG 2:	Erstatningskapasitet for Oslo fengsel, herunder utvidelse av Romerike fengsel, avd. Ullersmo
Rapportering:	Eget løp i prosjektet og tertialvis
KDI skal følge opp og gjennomføre oppgaver i henhold til oppdragsbrev og styringsdokument for prosjektet.	

OPPDRAG 3:	Samarbeid om felles statistikk i straffesakskjeden
-------------------	---

Rapportering:	Årsrapport
Departementet ber Domstoladministrasjonen, Politidirektoratet, Sekretariatet for konfliktrådene, Riksadvokatembetet og Kriminalomsorgsdirektoratet om å videreføre samarbeidet med en prognosemodell for straffesakskjeden. Frem til prognosemodellen er utarbeidet skal de omtalte virksomhetene fortsette å produsere felles statistikk for straffesakskjeden. Kriminalomsorgsdirektoratet leder og koordinerer arbeidet.	

RAPPORTERINGSKRAV 1:	Nytt IKT-system i kriminalomsorgen, KODA
Rapportering	Tertial- og årsrapport
KDI skal rapportere overordnet på tid, kost og kvalitet i henhold til målene i KDIs prosjektplan.	

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S3	Statistikk over utvikling i kapasitetsutnyttelse, soningskø og ventetid i kø.	Månedlig
S4	Antall barn i fengsel, herunder antall i varetekt	Tertial
S5	Antall uteksaminerte fengselsbetjenter i 2023.	Årsrapport
S6	Gjennomsnittskostnad pr. fengselsplass for hhv. høyt og lavere sikkerhetsnivå, forvaring og straffegjennomføring med elektronisk kontroll.	Årsrapport

3.4. Mål 4: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen

Straffen skal gjennomføres på en måte som motvirker planlegging og gjennomføring av nye straffbare handlinger. Straffegjennomføringen skal være sikkerhetsmessig forsvarlig og kriminalomsorgen skal forebygge selvskading og selvmord blant innsatte i fengsel. Kriminalomsorgen skal videre legge til rette for god reintegrering til samfunnet av terrordømte og andre radikaliserede innsatte, samt hindre at innsatte radikaliserer andre innsatte.

Et forsvarlig sikkerhetsnivå bidrar til å hindre rømning og hindre at innsatte og domfelte kan planlegge ny kriminalitet. For å ivareta sikkerheten, skal kriminalomsorgen gjennomføre nødvendige kontrolltiltak og arbeide for digitale løsninger som bidrar til å øke sikkerheten.

VIRKSOMHETSMÅL 4:	Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen
Rapportering:	Tertial- og årsrapport
KDI skal i tertialrapportene vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse. I årsrapporten skal KDI gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.	

STYRINGSPARAMETER 8:	Utvikling i sikkerhetstilstanden i kriminalomsorgen
Rapportering	Tertialvis ved avvik og årsrapport
KDI bes om å presentere sikkerhetstilstanden i kriminalomsorgen, både i fengsel og for straffegjennomføring i samfunnet. Det sentrale aspektet i vurderingen skal være samfunnssikkerheten, men også sikkerhetssituasjonen for innsatte, domfelte og ansatte i både kriminalomsorgen og samarbeidende etater skal omtales. Straffbare forhold begått under straffegjennomføring bør også inkluderes i vurderingen til KDI. Omtalen skal baseres på tilgjengelig statistikk. Der det er mulig skal tall sammenliknes med tilsvarende tall de siste ti årene.	

KDI bes i tillegg rapportere på følgende:

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S7	KDI skal føre statistikk over tilfeller av vold og trusler mellom innsatte og mot ansatte i kriminalomsorgen. KDI skal gjøre rede for omfanget, utviklingen, vesentlige risikoer og tiltak.	Tertialvis ved avvik og årsrapport
S8	Statistikk over antall fremmedkrigere og andre domfelte som er under straffegjennomføring etter brudd på terrorlovgivningen. KDI skal gjøre rede for utviklingen over tid og for eventuelle særskilte forhold knyttet til statistikken. KDI skal videre gi en vurdering av vesentlige utfordringer og risikoer for radikaliserings under straffegjennomføringen og mulige tiltak og en ev. vurdering av effekten av tiltakene.	Årsrapport

3.5. Øvrig rapportering, informasjon og oppdrag

Internasjonalt arbeid

Gjennom EØS-finansieringsmekanismene bidrar Norge til å styrke og videreutvikle kriminalomsorgen i andre land. Samarbeidet er også nyttig for norsk kriminalomsorg. KDI skal videreføre inngåtte oppdrag som programpartner og bidra til synergieffekter for å styrke straffesakskjedens mål om et tilgjengelig rettssystem, effektiv bekjempelse av vold i nære relasjoner og økt bruk av alternative straffereaksjoner.

RAPPORTERINGSKRAV 2:	Redegjørelse om internasjonalt arbeid
Rapportering	Årsrapport
KDI skal gi en redegjørelse for hovedprioriteringer, utvikling og måloppnåelse i KDI's internasjonale arbeid foregående år, samt føringer og prioriteringer for inneværende år.	

Tilskudd til frivillige organisasjoner

Tilskuddsforvaltningen av post 70 under kap. 430 er delegert til KDI og skal forvaltes i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 6. Bevilgningen for 2023 er på om lag 41,2 mill. kroner, jf. Stortingets budsjettvedtak.

RAPPORTERINGSKRAV 3:	Vurdering av måloppnåelse tilskuddsordning
Rapportering	Årsrapport
KDI skal foreta en samlet vurdering av måloppnåelse for tilskuddsordningen på kap. 430, post 70 i 2022. Vurderingen skal baseres på tilskuddsmottakernes søknader og rapporter.	

Klagesaker om soningsoverføring

RAPPORTERINGSKRAV 4:	Redegjørelse om klagesaker om soningsoverføring
Rapportering	Årsrapport
KDI skal i årsrapporten redegjøre for erfaringer med forvaltningen av klagesaker om soningsoverføring det siste året.	

Regelverksutvikling

Departementets lovarbeid om straffegjennomføring vil kreve dialog og bistand fra direktoratet om regelverksutvikling, herunder om økonomiske og administrative konsekvenser.

Elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesakskjeden (ESAS)

JD viser til supplerende tildelingsbrev av 18.01.2022 om gjennomføring av prosjektet ESAS (saksnr. 16/7430). Det er i 2023 bevilget 42,7 mill. kroner samlet på kap. 410, post 01 til prosjektet. De tildelte midlene skal brukes til å fortsette arbeidet med påkopling av flere virksomheter til Justishub, og til å videreutvikle automatisering og digitalisering av den elektroniske informasjonsutvekslingen mellom aktørene i straffesakskjeden.

Kriminalomsorgsdirektoratet vil motta belastningsfullmakt fra Domstoladministrasjonen slik at kriminalomsorgens utgifter i 2023 knyttet til ulike tiltak i prosjektet kan belastes på kap. 410, post 01 i tråd med fordelingen i gjeldende prosjektplan. Det er lagt til grunn at Domstoladministrasjonen, Politidirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet skal dekke noen utgifter innenfor egen ramme i form av interne fagressurser, IKT-ressurser mv, jf. JDs supplerende tildelingsbrev av 18.01.2022.

4. Styring og kontroll i kriminalomsorgen

4.1. Internkontroll

Virksomhetsleders internkontrollansvar er regulert i økonomireglementet § 14 og utdypet i hovedinstruksen til kriminalomsorgen. For å nå kriminalomsorgens mål i møte med fremtidige utfordringer, er tilfredsstillende internkontroll særlig viktig. God internkontroll kan sikre at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning. Som et ledd i internkontrollen skal KDI sikre en bærekraftig økonomisk drift som innebærer budsjettbalanse i 2023.

Kriminalomsorgen skal ha etablert et forsvarlig system for kjøp av tjenester og bygg- og anleggsarbeider, som sikrer at kravene i forskrift om arbeidsvilkår i offentlige kontrakter må etterleves. Virksomheten må påse at kontrollplikten av lønns- og arbeidsvilkår følges opp, og at det er etablert et system for å dokumentere dette.

4.1. Tillitsreform i offentlig sektor

OPPDRAK 4:	Oppfølging av tillitsreformen
Rapportering:	Årsrapporten
Regjeringen har satt i gang arbeidet med en tillitsreform i offentlig sektor. Reformen handler om å gi de ansatte tid og tillit til å gi brukerne bedre tjenester. Sentrale virkemidler i gjennomføringen av reformen er forbedret styring og reduserte rapporteringskrav. Departementet ber kriminalomsorgen vurdere aktuelle tiltak for å ivareta intensjonene bak reformen. Videre ber vi virksomheten vurdere om det er mulig å redusere interne styringssignaler, rapporteringskrav og resultatkrav som binder opp ressurser og innsnevrer handlingsrommet i oppgaveutførelsen. Vurderingene bør gjøres i samarbeid med de ansattes organisasjoner. Vi ber om en kort omtale av gjennomførte tiltak i årsrapporten.	

4.2. Sikkerhetsvurderinger i forbindelse med anskaffelser

De fleste virksomhetene i justissektoren utøver eller understøtter funksjoner som er kritiske for samfunnet, og flere har i tillegg funksjoner, infrastruktur og tjenester som er omfattet av sikkerhetsloven. Ved anskaffelser av utstyr og infrastruktur som er av vesentlig betydning for utøvelsen av slike funksjoner eller ivaretagelsen av konfidensialitet, integritet, eller tilgjengelighet i utstyr og infrastruktur som er av vesentlig betydning for tjenestene, skal virksomhetene gjennomføre særskilte og dokumenterbare risikovurderinger før slikt materiell anskaffes fra land vi ikke har et sikkerhetsmessig samarbeid med.

4.3. Saker fra Riksrevisjonen, Sivilombudet, Likestillingsombudet og øvrige tilsynsmyndigheter

Merknader fra Riksrevisjonen, og uttalelser fra Sivilombudet, Likestillingsombudet og andre sentrale tilsynsmyndighet skal ha høy prioritet. KDI skal utarbeide en konkret plan for oppfølging av anbefalte tiltak samt eventuelle feil og mangler som er pekt på.

Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen	
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
Riksrevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av helse-, utdannings- og velferdstilbudet til innsatte i fengsel. KDI skal, i samarbeid med andre berørte virksomheter, følge opp anbefalingene i Riksrevisjonens rapport. Etatene skal presentere en samlet koordinert plan for tiltak til oppfølging av Riksrevisjonens funn, med tilhørende tidslinje, innen 15. mars 2023. KDI gis koordineringsansvaret for dette arbeidet. KDI bes også om å videreføre samarbeidet på direktoratsnivå for å bidra til at innsatte i fengsel mottar tjenester i henhold til sektorlovverk, basert på kunnskap om målgruppens behov og rettigheter. Direktoratsgruppen bør se til Riksrevisjonens anbefalinger. KDI gis koordineringsansvaret for dette	

Oppfølging av saker fra Datatilsynet	
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
Datatilsynet har kontrollert kriminalomsorgens etterlevelse av personvernregelverkets sentrale krav til behandlingsansvar, sikkerhetsledelse og internkontroll. KDI skal følge opp Datatilsynets funn og pålegg etter tilsynet og utarbeide en plan for dette. Oppfølgingsplanen skal være tema i styringsdialogen og omtales i årsrapporten.	

5. Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

5.1. Antall læringer skal stå i forhold til størrelsen på virksomheten

Statlige virksomheter skal ha læringer knyttet til seg der antallet læringer skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse. Virksomheter med mer enn 75 tilsatte skal til enhver tid ha en minst én lærling og større virksomheter bør ha ambisjon om flere enn en lærling. KDI skal hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antall læringer kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller en annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at KDI arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i arbeidslivsrelevansmeldingen.

I årsrapporten for 2023 skal virksomhetene rapportere følgende: antall læringer, om det er vurdert å øke antallet læringer og eventuelt innenfor hvilke fag, samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. KDI skal også rapportere på arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og hva de har gjort for å oppfylle kravene.

5.2. Redusere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og virksomhet og følger de allmenne prinsippene for styring i staten. KDI skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

KDI skal i årsrapporten for 2023 rapportere om konsulentbruken, under dette om iverksatte tiltak og konkrete resultater i arbeidet med å følge opp fellesføringen. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der det benyttes konsulenter i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. KDI skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av ev. kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2023 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

5.3. Virksomhetene skal vurdere muligheter for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig

KDI skal vurdere hvilke muligheter det er for økt bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljø, som kan gi distriktspolitisk gevinst. Dette vil være særskilt aktuelt i forbindelse med utlysninger av stillinger, men kan også være aktuelt for allerede tilsatte som ønsker dette. Slikt desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med mulighet til å tilhøre et lokalt kontorfellesskap der det er tilgjengelig. Dersom økt bruk av desentralisert arbeid ikke lar seg gjennomføre i virksomheten, skal det begrunnes særskilt. Eksempel på dette er dersom det medfører at virksomheten ikke kan levere godt på sine hovedoppgaver. Ledelsen i KDI har ansvar for å legge rammene rundt hvordan økt bruk av desentralisert arbeid kan gjennomføres i sin virksomhet etter drøfting med tilsatte og deres organisasjoner. Dette må gjøres ut fra juridisk rammeverk, arbeidsfelt, oppgaver og kompetansebehov.

KDI skal i årsrapporten redegjøre for sin vurdering av mulighetene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i virksomhetene og erfaringene med dette. Dersom virksomheten ikke har hatt en økning i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det redegjøres særskilt for årsakene til dette. Departementene skal sammenfatte rapportene fra sine virksomheter. Kommunal- og distriktdepartementet skal på grunnlag av disse gjøre en samlet vurdering av erfaringer med slikt desentralisert arbeid i statlige virksomheter.

6. Styringsdialog og rapportering i 2023

6.1. Styringsdialog 2023

Styringsdialogen mellom KDI og JD er innrettet etter risiko- og vesentlighet. Risikoperspektivet skal også integreres i virksomhetens rapportering.

Det legges opp til ett ordinært etatsstyringsmøte basert på årsrapport, samt to kortere møter basert på avviksrapporing per første og andre tertial. Etatsstyringsmøtene vil normalt finne sted om lag tre uker etter fristen for tertialrapportering.

Det planlegges i tillegg for månedlige møter for å følge opp kriminalomsorgens økonomiske situasjon. KDI skal ca. én uke i forkant av de månedlige møtene rapportere kort om den økonomiske situasjonen og status for igangsatte og planlagte innsparingstiltak. Det skal også redegjøres for evt konsekvenser av tiltakene.

Nedenfor følger frister for rapporteringen i 2023 og frister for innspill til den ordinære budsjettprosessen for hhv. 2023, 2024 og 2025. Det gjøres oppmerksom på at fristene er foreløpige. Dersom fristene må endres i løpet av året vil departementet komme tilbake til dette. Det kan også bli aktuelt med særskilte bestillinger eller møter utover det som fremgår av oversikten nedenfor.

Budsjettår	Sak	Frist/tidspunkt
Statsbudsjettet 2023	Eget møte om økonomi- og budsjettoppfølging	27.01.2023 Kl. 10.00-11.00
Statsbudsjettet 2023	Innspill til revidert nasjonalbudsjett	10.02.2023
Statsbudsjettet 2023	Eget møte om økonomi- og budsjettoppfølging	16.02.2023 Kl.13.30-14.30
Statsbudsjettet 2022	Årsrapport 2022	01.03.2023
Statsbudsjettet 2022	Etatsstyringsmøte	31.03.2023 kl. 09.00-11.30
Statsbudsjettet 2024	Forslag til rammefordeling – Prop. 1 S (2023–2024)	20.04.2023
Statsbudsjettet 2023	Eget møte om økonomi- og budsjettoppfølging	25.04.2023 Kl. 10.00-11.00
Statsbudsjettet 2023	Eget møte om økonomi- og budsjettoppfølging	23.05.2023 Kl. 09.00-10.00
Statsbudsjettet 2023	1. tertialrapport pr. 30.04.2023	26.05.2023
Statsbudsjettet 2024	Innspill til Prop. 1 S (2023-2024)	JD kommer tilbake til nærmere bestilling og frist for tilbakemelding
Statsbudsjettet 2023	Foreløpig anslag over bevilgningsendringer til omgrupperings-proposisjonen/ nysalderingen	16.06.2023

Statsbudsjettet 2023	Etatsstyringsmøte	22.06.2023 kl. 09.30-11.00
Statsbudsjettet 2023	Eget møte om økonomi- og budsjettoppfølging	Aug/sep JD kommer tilbake med forslag til tidspunkt
Statsbudsjettet 2023	Forslag til tilleggsbevilgninger til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen	08.09.2023
Statsbudsjettet 2024	Møte om tildelingsbrev 2024	20.09.2023
Statsbudsjettet 2023	2. tertialrapport pr. 31.08.23	29.09.2023
Statsbudsjettet 2025	Endelige satsingsforslag, budsjetttiltak og konsekvensjusteringer	13.10.2023
Statsbudsjettet 2023	Etatsstyringsmøte	26.10.2023 kl. 09.30-11.00
Statsbudsjettet 2023	Årsrapport 2023	01.03.2024
Statsbudsjettet 2023	Etatsstyringsmøte	05.04.2024 kl. 09.00-11.30

7. Budsjettrammen og fullmakter for 2023

KDI har det øverste faglige og administrative ansvaret for kriminalomsorgen. KDI har også et overordnet ansvar for rettssikkerheten og for lik behandling av innsatte og domfelta saker gjennom bl.a. behandling av enkeltsaker, tilsyn med virksomheten og god internkontroll. KDI skal sette i verk straffegjennomføringspolitikken og gi faglige råd til utviklingen av regelverk og politikk. Ordinære driftsutgifter under KDI, dvs. lønnsutgifter, driftsutgifter til leie av lokale og andre driftsutgifter til å ivareta disse strategiske oppgavene, er fra 2023 bevilget under og skal belastes nytt kapittel 431 Kriminalomsorgsdirektoratet, post 01 Driftsutgifter.

KDI utfører også flere operative og administrative oppgaver på vegne av etaten. Slike administrative og operative fellestjenester, dvs. oppgaver som utføres av KDI på vegne av etaten som kan standardiseres, gjentas regelmessig og utføres likt i hele virksomheten, er bevilget under kap. 430 kriminalomsorgen, post 01 driftsutgifter. Personell som ivaretar slike funksjoner er, på lik linje som personell som ivaretar strategiske oppgaver, ansatt i KDI. Dette gjelder funksjoner som IKT Fellestjenester og kontrollsentralen for elektronisk kontroll, lønn og regnskap, samt bøtetjenesten.

Også utgifter i KDI til gjennomføring av større IKT-prosjekter og utgifter til gjennomføring av byggeprosjekter ved fengslene som utføres av KDI på vegne av etaten, kan belastes kap. 430, post 01. Oppgaver som dekkes ved inntekter under kap. 3430, postene 03 og 04 skal belastes der dette er mest hensiktsmessig i det enkelte tilfelle.

Departementet gjør oppmerksom på følgende i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023, pkt. 5.1.4, siste avsnitt: «Det er satt av et sjablonmessig beløp som skal dekke økt arbeidsgiveravgift hos arbeidsgivere i offentlig sektor, se punkt 2.4.17 i Prop. 1 S Gul bok (2022–2023). I Revidert nasjonalbudsjett 2023 vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til konkrete endringer på kapittel og post.

7.1. Budsjettrammen

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak 8. desember 2022 stilles følgende midler til disposisjon for kriminalomsorgen i 2023:

Kap. 430/3430 Kriminalomsorgen

Kap. 430		(i 1000 kr)
Post 01	Driftsutgifter	5 103 958
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 431, post 01</i>	108 410
Post 45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	46 849
Post 60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	114 991
Post 70	Tilskudd	41 172
Sum		5 415 380

Kap. 3430		(i 1000 kr)
Post 02	Arbeidsdriftens inntekter	108 421
Post 03	Andre inntekter	22 804
Post 04	Tilskudd	2 647
Sum		133 872

Kap. 431 Kriminalomsorgsdirektoratet

Kap. 431		(i 1000 kr)
Post 01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430, post 01</i>	148 125
Sum		148 125

Kap. 432/3432 Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter

Kap. 432		(i 1000 kr)
Post 01	Driftsutgifter	225 241
Sum		225 241

Følgende midler er holdt tilbake i departementet:

- 2 mill. kroner ifm. FoU om kriminalomsorg og velferdstjenester til domfelte.

Følgende endringer/nye tiltak er innarbeidet i budsjettetrammen for 2023:

- 45 mill. kroner til økt grunnbemanning i fengslene for å redusere isolasjon herunder flere aktiviseringsteam (helårseffekt)
- 50 mill. kroner for å sikre økt bemanning og bedre innhold i kriminalomsorgen (helårseffekt av bevilgningen i 2022), herunder skal midlene også dekke utgifter knyttet til nye retningslinjer for telefonikontroll
- 5,8 mill. kroner på kap. 430 post 01 og 7,4 mill. kroner på kap. 430 post 45 til utbygging av Romerike fengsel, avdeling Ullersmo
- 6,5 mill. kroner til husleie pga. rehabiliteringen av Ila fengsel og forvaringsanstalt (netto bevilgningsøkning)
- 4,6 mill. kroner ifm endret tidspunkt for klasseopptak på KRUS
- 5 mill. kroner på kap. 430 post 70 til tilskudd til frivillige organisasjoner.

Følgende reduksjon er innarbeidet i budsjettetrammen for 2023:

- 0,9 mill. kroner i redusert leiekostnad statlig sektor
- 5,1 mill. kroner til omprioritering fra varer og tjenester til diverse andre formål
- 7,9 mill. kroner i reduserte reiseutgifter
- 6,6 mill. kroner som følge av ny premiemodell for pensjon

8. Vedlegg

1. Budsjettfullmakter og andre fullmakter for 2023